

РІЗНОМАНІТНІСТЬ РЕПРОДУКТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПОПУЛЯЦІЙ ВИДІВ ТРИБИ *SANGUISORBEAE* (*ROSACEAE*)

Колесник О.Б.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Успішність виживання популяції, та й виду в цілому, залежить від багатьох факторів оточуючого середовища, і вирашна стратегія в одному випадку може обернутися поразкою в іншому. Тому різні види рослин для збільшення шансів на виживання у мінливому середовищі можуть мати декілька репродуктивних стратегій, як в різних популяціях виду, так і змішану стратегію, яка передбачає певну комбінацію різних стратегій в межах однієї популяції. В якості модельних об'єктів для вивчення цього питання нами були вибрані види, що належать до триби *Sanguisorbeae* родини *Rosaceae*.

За способом насінної репродукції види триби *Sanguisorbeae* можна поділити на статеві і агамні.

До статевих відносяться види із сталим статевим відтворенням, а також ті, які проявляють тенденцію до апоміксису, але репродукція у них здійснюється статевим шляхом. Виключно статевим видом є *Poterium sanguisorba*. Для *Agrimonia eupatoria* і *Sanguisorba officinalis* характерні елементи апоміксису, які проявляються в утворенні зародкових мішків як диспоспоричного, так і апоспоричного походження.

До агамних – апоміктичних видів слід віднести ті види, у яких збереглися репродуктивні структури, пов'язані із статевим відтворенням, але у функціональному відношенні вони знаходяться у депресивному стані і витісняються структурами, властивими агамоспермному способу репродукції, а саме апоміктичними зародковими мішками (диплоспорія, апоспорія). Сюди відноситься *Alchemilla monticola*.

Види зі статевим відтворенням мають, зазвичай, більшу генетичну різноманітність, ніж агамні, що дозволяє їм швидше адаптуватися до змін у навколишньому середовищі і займати нові території. Але такі види затрачають на цей процес більше ресурсів і в умовах стабільного середовища перевагу можуть отримати агамні види, що дають однотипне покоління. Серед видів досліджуваної триби спостерігається наявність змішаної репродуктивної стратегії, коли в одній популяції зустрічаються, як статеві, так і агамні екземпляри. Це дозволяє як підтримувати високий рівень генетичного різноманіття за рахунок статевого відтворення, так і швидко захоплювати територію за рахунок агамних екземплярів. Ця змішана стратегія досить поширена серед видів родини *Rosaceae* в тому числі і представників триби *Sanguisorbeae*.